

Національна академія державного управління
при Президентіві України
Дніпропетровський регіональний
інститут державного управління

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Матеріали 18-ї регіональної
науково-практичної конференції
(13 травня 2021 р., м. Дніпро)

Дніпро
ДРІДУ НАДУ
2021

Схвалено до друку рішенням Вченої ради Дніпропетровського регіонального інституту НАДУ при Президентіві України від 19 травня 2021 р., протокол № 04/244.

Редакційна колегія:

Л.Л. Прокопенко (голов. ред.), д-р держ. упр., проф.,
Є.І. Бородін, д-р іст. наук, проф., *О.М. Рудік*, канд. політ. наук, доц.,
В.В. Баитанник, д-р держ. упр., проф., *І.Д. Шумляєва*, канд. держ. упр., доц.,
А.П. Лимар, канд. іст. наук, доц., *Н.М. Рудік*, канд. держ. упр., доц.,
О.В. Овдін, канд. іст. наук, доц., *Г.Д. Голубчик*, канд. іст. наук, доц.,
Н. О. Бойко (відп. секретар).

А 43 **Актуальні** проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 18-ї регіон. наук.-практ. конф. 13 трав. 2021 р., м. Дніпро/ за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2021. – 200 с.

Уміщені матеріали доповідей учасників щорічної регіональної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України» щодо проблем та перспектив процесу набуття Україною членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного Договору (НАТО).

Розраховано на фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів Національної академії державного управління при Президентіві України, а також буде корисним для всіх, кого цікавить окреслене коло проблем.

© ДРІДУ НАДУ, укладання,
оригінал-макет, 2021

СЕКЦІЯ 1

Європейський Союз: історія, інститути, політика, управління

<i>БОРИСОВА Юлія</i> . Універсальні виплати сім'ям з дітьми в системах соціального захисту країн європейського регіону	7
<i>БОЧАРОВА Наталія, ШКАБАРОВ Вероніка, ПАЛЄСВА Юлія</i> . Політика Східного партнерства після 2020	9
<i>ВОЛИНЕЦЬ Сергій</i> . Європейські принципи «належного врядування» та становлення громадянського суспільства в Україні	12
<i>ВОШКО Інна</i> . Країни ЄС: особливості національних систем охорони здоров'я	15
<i>МАМАТОВА Тетяна, ІГНАТ Олександр</i> . Політика згуртованості Європейського Союзу: здобутки та пріоритети new cohesion policy на 2021–2027 роки	18
<i>ЧЕРЕДНИЧЕНКО Анастасія</i> . Формування цінностей об'єднаної Європи в українському просторі	21
<i>ЧИРИЧЕНКО Юрій, ЯЗІНА Вікторія</i> . Елементи галузевого індикативного управління ЄС: психологія гостинності у сучасних Інтернет-комунікаціях	23
<i>ЧОРНОМОРД Євгенія</i> . Виникнення теорій європейської інтеграції та їх сучасний статус	25
<i>ШИПЦІНА Євгенія</i> . Актуальні проблеми ЄС крізь призму його історичного розвитку	28

СЕКЦІЯ 2

Відносини Україна – ЄС в контексті Угоди про асоціацію

<i>БОНДАРЕЦЬ Єлизавета</i> . Регіональна політика в контексті Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	31
<i>ВАРУШКА Юлія</i> . Заходи щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	33
<i>ВАСИЛЬЄВ Станіслав</i> . Правове регулювання участі українських розробників лікарських засобів у європейських програмах підтримки інновацій	36
<i>ДУРМАН Микола, ДУРМАН Олена</i> . Стан реалізації Угоди про асоціацію «Україна – ЄС» в сфері контролю за державними фінансами	39
<i>ПРОКОФ'ЄВА Катерина, РЕШЕТІЛОВА Оксана</i> . Взаємодія архівів, бібліотек та музеїв у провідних країнах Європи	42
<i>РАКША Олександр</i> . Зовнішньоекономічні та інвестиційні відносини Дніпропетровської області з країнами Європейського Союзу	46

служби категорії А та запроваджено в тестовому режимі інформаційну систему управління людськими ресурсами (функціонує в Мінфіні, НАДС та Мінцифри); законодавчі ініціативи Президента України: однією з «найголосніших» законодавчих ініціатив, підтриманих ВРУ, став законопроект про викривачів корупційних схем та встановлення для них окремого статусу.

На основі аналізу щорічних звітів про виконання Угоди, можна зробити висновок, що впродовж останніх років Україна активно реформує систему державних органів, а також здійснює поступове оновлення законодавчої бази з метою імплементації європейських стандартів до різних сфер життя. Реалізація Плану з виконання Угоди викликає довіру у представників ЄС, а вже запущені реформи і проекти покликані стабілізувати політичне становище України на міжнародній арені, її економіку та в перспективі – рівень життя населення.

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. – Режим доступу : – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/card2#Card.

2. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2019 рік. – Режим доступу : – <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/ar-aa-implementation-2019-4.pdf>.

Станіслав ВАСИЛЬЄВ

к.ю.н., доцент, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УЧАСТІ УКРАЇНСЬКИХ РОЗРОБНИКІВ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРОГРАМАХ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ

Розробка вітчизняних інноваційних лікарських засобів може суттєво підвищити конкурентоспроможність фармацевтичної галузі економіки України. В умовах обмеженості державного фінансування наукових досліджень зі створення нових лікарських засобів необхідно знаходити альтернативні джерела фінансування. З цією метою необхідно розглянути можливість участі українських розробників лікарських засобів у європейських програмах підтримки інновацій.

Поняття інноваційного лікарського засобу закріплено як в українських підзаконних актах, так і в працях українських науковців. Згідно із пп. 36 п. 1 розділу II Порядку проведення експертизи реєстраційних матеріалів на лікарські засоби оригінальний (інноваційний) лікарський

засіб – це лікарський засіб, що був уперше у світі зареєстрований на основі повного комплексу документів щодо його якості, безпеки та ефективності (повної реєстраційної інформації) [5]. На думку І. С. Вороніної інноваційним лікарським засобом є лікарський засіб, що був уперше у світі зареєстрований на основі повного реєстраційного досьє (повного комплексу документів щодо його ефективності, безпеки та якості) та має патентний захист активних компонентів на певний період часу [1, с. 54]. Отже, і в доктринальному, і в законодавчому визначенні інноваційного лікарського засобу, основною ознакою такого засобу є його реєстрація вперше у світі.

Правові засади взаємодії України та Європейського союзу у сфері науково-технічного розвитку та інновацій визначені в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27 червня 2014 року (далі – Угода про асоціацію). Відповідно до ст. 451 Угоди про асоціацію Україні надається можливість брати участь у всіх поточних та майбутніх програмах Союзу, відкритих для України згідно з відповідними положеннями, якими запроваджуються ці програми. Згідно зі ст. 452 Угоди про асоціацію Сторона ЄС інформує Україну в разі прийняття нових програм ЄС, а також щодо змін в умовах участі у програмах ЄС [7]. Отже, норми Угоди про асоціацію передбачають можливість участі представників України у певних програмах Європейського Союзу.

В. М. Пашков відзначає, що основними інструментами стимулювання інноваційної діяльності в державах – членах ЄС є фіскальні преференції, державне замовлення, пряме інвестування, пільгове кредитування, надання грантів, фінансових гарантій, фінансових послуг та інших видів не фінансової підтримки [4, с. 44]. Українським розробникам лікарських засобів необхідно використати шанс на доступ до фінансування Європейського Союзу, який з'явився після підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Можемо навести окремі приклади участі України в європейських інноваційних програмах. Зокрема, у 2009 році Україна приєдналася до Міжнародної європейської інноваційної науково-технічної програми «EUREKA» [6]. Порядок участі у даній програмі регулюється Ганноверською декларацією принципів, які відносяться до програми EURIKA, ухваленою Міністерською конференцією 06 листопада 1985 року. Згідно із розділом I «Мета» Ганноверської декларації мета EUREKA полягає в тому, щоб підвищити конкурентоздатність галузей промисловості Європи і національних економік на світовому ринку, завдяки більш тісному співробітництву підприємств і науково-дослідних інститутів в області передових технологій, та підсилити базу для довгострокового процвітання й зайнятості [2]. Отже, проекти українських наукових установ або підприємств зі створення інноваційних лікарських засобів можуть розраховувати на підтримку у межах Міжнародної програми «EUREKA».

Іншою міжнародною програмою Європейського союзу з підтримки інновацій є програма Європейського Союзу Горизонт 2020 – Рамкова програма з досліджень та інновацій. Угода між Україною і Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу Горизонт 2020 підписана 20 березня 2015 року і ратифікована 15 липня 2015 року (далі – Угода про Горизонт 2020). Відповідно до ч. 3 ст. 2 Угоди про Горизонт 2020 юридичні особи України беруть участь у діяльності освітніх та інноваційних товариств на тих же умовах, що застосовуються до юридичних осіб держав-членів ЄС [8]. О. А. Гончаренко зазначає, що одним із трьох пріоритетів програми Горизонт 2020 є вирішення соціальних проблем. Одним із напрямів фінансування у межах даного пріоритету є сфера охорони здоров'я, у тому числі розробка нових лікарських засобів [3, с. 120]. Таким чином, українські проекти зі створення інноваційних лікарських засобів могли бути представлені у межах програми з підтримки інновацій Горизонт – 2020.

Отже, українським науковим установам, які здійснюють розробку інноваційних лікарських засобів, варто використовувати можливості для отримання фінансування внаслідок участі у європейських програмах підтримки інновацій. Наразі актуальним виглядає питання приєднання України до нової Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» на 2021 – 2027 роки. Для підтримки українських розробників лікарських засобів у пошуку фінансування для здійснення інноваційних проектів у ч. 5 ст. 5 Закону України «Про лікарські засоби» слід закріпити норму наступного змісту: «Органи влади України сприяють розробникам лікарських засобів у доступі до міжнародних програм підтримки інновацій».

Список використаної літератури

1. Вороніна І. С. Правова характеристика інноваційних лікарських засобів / І. С. Вороніна // Право та інновації. – 2015. – № 2 (10). – С. 49 – 54.
2. Ганноверська декларація принципів, які відносяться до програми EURIKA, ухвалена Міністерською конференцією 06 листопада 1985 року. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-tehnologij/mizhnarodna-programa-eureka/ukrayina-v-programi-eureka> (дата звернення: 16 квітня 2021 року).
3. Гончаренко О. А. Програмні засади реалізації правової політики ЄС у науково-технічній та інноваційній сферах / О. А. Гончаренко // Право та інновації – 2014. – № 4 (8). – С. 115 – 123.
4. Пашков В. М. Господарсько-правові засади розвитку інноваційних технологій у сфері охорони здоров'я / В. М. Пашков // Актуальні питання інноваційного розвитку. – 2011. – № 1. – С. 42 – 48.
5. Порядок проведення експертизи реєстраційних матеріалів на лікарські засоби, що подаються на державну реєстрацію

(перереєстрацію), а також експертизи матеріалів про внесення змін до реєстраційних матеріалів протягом дії реєстраційного посвідчення : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 26 серпня 2005 року № 426. Законодавство України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1069-05>.

6. Про ратифікацію Заяви про членство України в Міжнародній європейській інноваційній науково-технічній програмі «EUREKA» : Закон України від 01 жовтня 2008 року № 610-VI. Законодавство України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/610-17>.

7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 року. Законодавство України. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

8. Угода між Україною і Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу Горизонт 2020 від 20 березня 2015 року. Законодавство України. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_018.

Микола ДУРМАН

*д. держ. упр., доцент, професор
кафедри державного управління
і місцевого самоврядування
Херсонський національний технічний університет*

Олена ДУРМАН

*к. держ. упр., доцент, доцент
кафедри державного управління
і місцевого самоврядування
Херсонський національний технічний університет*

СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ «УКРАЇНА – ЄС» В СФЕРІ КОНТРОЛЮ ЗА ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

Визначивши європейський вектор свого розвитку Україна 2014 року підписала політичну та економічну частину, а Верховна Рада України того ж року синхронно з Європейським парламентом ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про Асоціацію) [1]. Угода про Асоціацію прийшла на заміну Угоді про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною [2], яка була ратифікована ще 1994 року. Угода про Асоціацію розширює можливості співпраці, вказує напрямки, механізми, інструменти та форми цієї